

2.3 Sivistyspalvelut

Palvelujohtaja: sivistysjohtaja Kimmo Levänen

Toimielimet: sivistyslautakunta ja hyvinvointijaosto

Sivistyspalvelut yhteensä

euroa	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025
Menot	25 750 200	25 652 900	25 658 600	25 810 200
Tulot	1 149 600	701 100	871 200	1 175 100
Netto	24 600 600	24 951 800	24 787 400	24 635 100

Sivistyspalvelujen asiakkaina ovat kaikenikäiset kuntalaiset, toiminnan pääpainotus on kuitenkin lapsissa ja nuorissa. Palvelut järjestetään kuntastrategian mukaisesti ja palvelualueella toteutetaan laajan hyvinvointikertomuksen painopisteitä.

Palvelualueelle kuuluvat varhaiskasvatus, perusopetus, lukiopalvelut ja vapaa-aikapalvelut. Suurin osa toiminnasta on lakisääteistä. Palvelut ovat pääosin käyttäjille maksuttomia tai käytöstä peritään vain osa todellisista kustannuksista.

Talouden vakauttamisohjelman toteuttaminen aloitettiin keväällä 2025. Ensimmäisessä muutostalousarviossa (Valtuusto 26.5.2025 § 30) talousarviosta vähennettiin 266 000 euroa. Kaikilta vastuualueilta vähennettiin talousarviovarausta muun muassa ilmoituskuluista, muistamis- ja palkitsemiskuluista, tyhy-rahoista, kalustohankinnoista ja koulutuksesta. Suurin vaikutus palveluihin oli vapaa-aikapalveluissa (kesän museoiden aukioloajat, määräaikaiset työntekijät).

Toinen muutostalousarvio sisälsi muun muassa yleiskorotusten tuoman lisäyksen henkilöstökuluihin (muutosten nettovaikutus + 9 600 euroa) ja muutoksen investointitaulukkoon (pyöräkuormaajan hankinta kertaostolla + 110 000 euroa). Kolmas muutostalousarvio tarvittiin perusopetuslain muutoksesta erityisopetuksen järjestämisessä, eurovaikutus + 92 000 euroa.

Sivistyspalvelut alitti talousarvion nettototeuman 152 331 eurolla. Toteuma oli 99,4 %. Sivistyspalvelujen tulot toteutuivat 134,9 %. Sisäisten ja ulkoisten palvelujen ostoihin käytettiin yhteensä 5 743 176 euroa, toteumaprosentti oli 101,2 %. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot ylittivät talousarvion 7 568 eurolla, toteumaprosentti oli 101,9 %.

Henkilöstökulujen toteumaprosentti oli 99,8 %. Talousarviovaraus alittui 28 150 eurolla. Henkilöstön lisäykset on tehty esim. hankerahoituksella ja toiminnallisten syiden pakottamina (esimerkiksi henkilökohtaisten ohjaajien tarve kesken lukukauden). Rekrytoinnissa on noudatettu kunnan johtoryhmän ohjausta.

Hankerahoitusta vuoden 2025 toimintaan saatiin 104 100 euroa. Hankkeista maksettiin henkilöstömenoja 118 490 euroa, mikä selittää henkilöstökulujen ylitystä joillakin vastuualueilla.

Palvelualueen yhteiset tavoitteet

Strateginen päämäärä: Hyvä kasvun ja oppimisen ympäristö

Avaintavoite: Yhtenäinen ja kannustava kasvun ja oppimisen polku

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen
Positiivisen pedagogiikan käyttöönotto varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja perusopetuksessa. Jatkuu myös nuorisopalveluihin. Yhteinen malli kiusaamisen ehkäisemiseen ja hyvinvoinnin lisäämiseen.	Tavoitetaso: varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa käytössä, perusopetuksessa (alakouluissa) käyttöönotto alkanut Mittari: koulutuspäivät ja it-searvio	Perusopetuksella kolme koulutuspäivää 2025. Positiivinen pedagogiikka - menetelmä on otettu alakouluilla käyttöön ja siihen on opettajia koulutettu, tunne- ja vuorovaikutustaitoja opetellaan eri oppiaineissa.
Perusopetuksen organisatiomuutoksen toteutuminen	Tavoitetaso: syyslukukauden alusta uusi toimintamalli kokonaisuudessaan käytössä Mittari: päätökset tehty ja neuvottelut käyty. Rekrytoinnit ja tehtävänkuvat valmiit.	Tavoitteeseen päästiin syyslukukauden alkuun mennessä.

Strateginen päämäärä: Hyvä kasvun ja oppimisen ympäristö

Avaintavoite: Hyvinvointityön tarpeiden tiivis seuranta hyvinvointialueen kanssa

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen
Opiskeluhuollon yhteistyömuotojen vakiinnuttaminen ja kehittäminen	Tavoitetaso: yhtenäiset palvelupolut opiskeluhuollossa Mittari: kouluterveyskysely, oma arvio	Pirhan henkilöstön vaihtuvuus ei ole enää niin suurta kuin hyvinvointialueen alkaessa. Yhteistyö opiskelu- huollossa työskentelevien kanssa on parantunut. Alakouluilla on tarve psykiatrisen sairaanhoitajan palveluille, mutta sitä ei ole saatavilla, tärkeä kehittämis- kohde.

Strateginen päämäärä: Hyvä kasvun ja oppimisen ympäristö

Avaintavoite: Yhä vahvempi hyvinvointia rakentava osallisuus ja sujuvampi arki

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen

Lasten ja nuorten osallisuuden lisääminen	Tavoitetaso: Lapsiparlamentin toiminnan vakiinnuttaminen Mittari: Lapsiparlamentin koontumiset	Lasten Parlamentin käyntikerrat: 20 paikallista kokousta (esiopetus ja alakoulut) sekä 2 suurkokousta (esiopetus-2. lk ja 3.-6. lk).
Yhdistysyhteistyö, yhteisöllisyyden lisääminen	Tavoitetaso: neljä yhdistysten uutiskirjettä ja kaksi foorumia Mittari: yhdistysfooromit Ja -tapaamiset ja uutiskirjeet	Toteutettu 3 yhdistysfoorumia ja 2 kyläyhdistysfoorumia. Lähetetty 8 yhdistysten uutiskirjettä. Lisäksi tehty yhdistysvierailuja ja nostettu yhdistysten toimintaa näkyviin kunnan viestintäkanavissa. Yhdistysyhteistyöhön saatu merkittävää lisäresurssia Tapah- tumaviestintä ajan tasalle - hankkeesta.

Hallinto- ja toimistopalvelut talous- ja hallintopäällikkö Liisa Neronen

euroa	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025
Menot	457 400	445 800	438 600	436 100
Tulot	9 000	8 000	8 000	9 900
Netto	448 400	437 800	430 600	426 200

Hallinto- ja toimistopalvelut hoitaa ja koordinoi palvelualueen hallinnon ja talouden tehtäviä Monitoimikeskus Sillasta käsin.

Sivistyslautakunta kokoontui vuoden aikana 9 kertaa ja käsitteli 120 pykälää. Uusi lautakunta aloitti toimintansa elokuussa. Kokoukset pidettiin kevätkaudella pääsääntöisesti Monitoimikeskus Sillassa, syksyllä lautakunta tutustui eri yksiköihin kokousten yhteydessä.

Talouden toteutuminen

Vastuualueen toimintakulut alittuivat 4 340 eurolla. Nettotulos oli 99,0 %. Palvelujen ostoihin käytettiin 75 972 euroa, toteumaprosentti 83,3 ja alitus 15 211 euroa.

Henkilöstökulut ylittyivät 105,1 %, 15 909 eurolla. Tilikohtaisesti ylitys oli jaksoitettujen palkkojen (siirretty lomarahavaraus) ja kokouspalkkioiden kohdalla.

Vastuualueen tuloista 9 769 euroa tuli palveluliikenteen asiakasmaksuista. Palveluliikenteen kuljetuskulut olivat 49 148 euroa ja osuus Tuomen hallintokuluista 1 766 euroa. Palveluliikenteellä tehtiin 3 064 matkaa vuonna 2025. Palveluliikenne on kunnan hankkimaa etukäteistilaukseen perustuvaa henkilökuljetuspalvelua, joka on kaikkien kuntalaisten käytettävissä.

Varhaiskasvatus

varhaiskasvatuksen johtaja Kaisa Ojanen

euroa	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025
Menot	8 232 700	8 496 000	8 344 600	8 013 100
Tulot	394 100	288 300	433 500	460 000
Netto	7 838 500	8 207 700	7 911 100	7 553 200

Hämeenkyrön varhaiskasvatuksen menot koostuivat vuonna 2025 päiväkotitoiminnasta, perhepäivähoidosta, varhaiskasvatuksen palvelusetelitoiminnasta, hoidon tuista sekä ostopalveluista.

Vuonna 2025 Hämeenkyrön varhaiskasvatuksessa oli 20.9.2025 tilaston mukaan 471 (2024 452) lasta, joista kunnallisissa päiväkodeissa 354 (343) lasta ja perhepäivähoidossa 12 (11) lasta. Palveluseteliä käyttäviä hämeenkyröläisiä lapsia oli 105 (97). Vuoden 2025 lopussa alle kolmevuotiaita oli palveluissa 113 (2024 100), joista omassa tuotannossa 79 (77).

31.12.2025 Varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardaan kirjatun tilaston mukaan tuen päätös oli 15 % lapsista (31.12.2024 10,1 %).

Talouden toteutuminen

Kokonaisuudessaan varhaiskasvatus jäi 357 856 euroa alle talousarvion. Varhaiskasvatuspaikkojen myynnistä toisille kunnille saatiin tuloja 21 800 euroa ennakoitua enemmän ja kuukausipalkat alittivat talousarvion 32 600 eurolla. Kuukausipalkkojen säästö syntyi poissa-oloista ja osa-aikaisuuksista, joihin ei tarvittu sijaista. Merkittävin säästö näkyy henkilöstösivukuluissa sekä saaduissa sairaskorvauksissa, joita ei voida tarkasti talousarvioon ennakoida. Palveluseteliin ei käytetty euroja niin paljon kuin talousarviossa ennakoitiin. Indeksikorotuksen suuruus sekä pienentynyt kysyntä olivat tähän merkittävimmät tekijät. Myös sisäisiä majoitus- ja ravitsemispalveluja maksettiin 62 000 euroa ennakoitua vähemmän.

Toiminta

Tuen lasten määrän kasvaessa täytettiin aikaisemmin hankerahoituksella ollut neljäs varhaiskasvatuksen erityisopettajan tehtävä syyskauden alusta lukien. Samaan aikaan uudistui esiopetuksen lainsäädäntö lasten tuen järjestämisen osalta ja Kirkonkylän päiväkotiin perustettiin pienennetty ryhmä, jossa voidaan toteuttaa kokoaikaista erityisopetusta esiopetuksessa. Ryhmä perustettiin olemassa olevalla henkilöstöresurssilla.

Esiopetusta järjestettiin kunnan omana toimintana Kirkonkylän päiväkodissa, Sasin päiväkodissa ja Heinijärven päiväkodissa. Kyröskosken koulun ryhmään ei tullut riittävästi hakemuksia, jotta sen toiminta olisi käynnistynyt. Esiopetusta ostettiin ostopalveluna Pilke Väinämöisestä. Yhden esiopetusryhmän vähennys sekä pienentynyt ohjaajatarve huomioitiin vuoden aikana muutostalousarvioissa. Samoin varhaiskasvatushakemuksien määrään perustuen tehtiin henkilöstövähennyksiä Sasista, Heinijärveltä ja Kirkonkylästä muutostalousarvioissa.

Palkkausjärjestelmä uudistettiin koko varhaiskasvatuksessa tasopalkkajärjestelmäksi. Uusi järjestelmä on aikaisempaa selkeämpi ja palkkalaskelma helposti tulkittavissa.

Hämeenkyrön kunnan varhaiskasvatuksen lääkehoitosuunnitelma valmistui vuonna 2025. Se laadittiin kuntien ja hyvinvointialueen yhdessä valmistelevaan pohjaan. Henkilöstöä koulutettiin lääkehoidon toteuttamiseen yhdessä perusopetuksen kanssa. Positiivisen pedagogiikan mukaisen toimintakulttuurin kehittäminen jatkui esihenkilöiden mentoroinnilla, koko henkilöstön infolla sekä Huomaa Hyvä -digimateriaalin käyttöönotolla.

Varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelma perustuu varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin, esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin, Hämeenkyrön kuntastrategiaan, laajaan hyvinvointikertomukseen alaohjelmineen sekä henkilöstöltä ja asiakkailta nousseisiin kehittämisen tarpeisiin. Vuonna 2025 varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelmassa painopisteinä jatkoivat lasten leikki, vuorovaikutus- ja kaveritaidot, digikehittäminen sekä positiivinen pedagogiikka.

PERUSOPETUS

Perusopetuksen oppilasmäärät ja koulukohtaiset nettomenot

Oppilasmäärissä ovat mukana myös vieraskuntalaiset oppilaat. Koulukohtaiset nettomenot eivät sisällä hankemenoja.

Koulu	Oppilaita 20.9.		Menot euroa/ oppilas	
	2024	2025	2024	2025
Heinijärvi	100	92	9 430	10 891
Kirkonkylä	231	229	12 968	12 496
Kyröskoski	242	224	9 131	10 606
Mahnala	205	187	12 270	13 992
Yhteiskoulu	390	387	11 153	11 637
Yhteensä	1168	1 119	11 141	11 939

Perusopetus jaettiin neljään vastuualueeseen 1.1.2025 alkaen: perusopetuksen yhteiset toiminnot, Itäinen alue, keskustan alue ja yläkoulu.

Perusopetuksen yhteiset toiminnot

euroa	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025
Menot	2 239 700	1 819 200	1 871 500	2 088 400
Tulot	446 400	252 300	73 000	155 200
Netto	1 793 300	1 566 800	1 798 500	1 933 200

Vastuualueelle kuuluvat toiminnot:

- Hankkeet
- Oppilaskuljetukset
- Valmistava opetus
- Aamu- ja iltapäivätoiminta
- Muualla tapahtuva opetus

Talouden toteutuminen

Perusopetuksen yhteiset toiminnot sisältävät hankkeet, valmistavan opetuksen, muualla tapahtuvan perusopetuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä oppilaskuljetukset. Perusopetuksen yhteisten toimintojen nettomenot olivat 1 933 220 euroa (toteuma 107,5 %) ja ylitti talousarvion 134 724 eurolla.

Toimintakulut ylittyivät 216 880 eurolla. Suurin talousarvion varaus oli henkilöstökulut, ylitys 181 880 euroa, joka kompensoitui hanketuloilla. Tulot koostuivat pääasiassa hanketuloista sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuista. Kotikuntakorvaustulot jaettiin talousarviossa 2025 kullekin perusopetuksen vastuualueelle toisin kuin vuonna 2024.

Matkustus- ja kuljetuspalveluihin, jotka ovat oppilaskuljetuksia, käytettiin 1 063 162 euroa (toteuma 90,3 %). Oppilaskuljetukset toteutti Tuomi Logistiikka.

Toiminta

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettiin kunnan omana toimintana keskustan alueen alakouluilla (Kirkonkylän ja Kyröskosken koulut) ja iltapäivätoimintaa itäisellä alueella Mahnalan Ympäristökoululla ja Heinijärven koululla. Toiminta on tarkoitettu pääosin 1.–2. luokan oppilaille.

Hankkeet

Päätyneet hankkeet

Hankkeen nimi	Rahoittaja	Avustus €	Omarahoitusosuus €	Käyttöaika
Luovasti liikkuen päiväleirit (kesällä 2025)	Aluehallinto-virasto	6 000	666	31.5.2026
Kerho-hanke	Opetushallitus	13 000	5 572	31.12.2025
Ensimmäinen Erasmus	Opetushallitus	19 344	-	31.5.2025

Jatkuvat hankkeet

Hankkeen nimi	Rahoittaja	Avustus €	Omarahoitus- osuus €	Käyttöaika
Kerho-hanke	Opetushallitus	10 000	4 285	31.12.2026
Suomen malli	Aluehallinto- virasto	50 000	21 428	31.7.2026
Liikkuva oppilas iltapäivätoiminnassa	Aluehallinto- virasto	20 000	5 000	31.7.2026

Perusopetuksen itäinen alue rehtori Annukka Alppi

euroa	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025
Menot	3 086 500	3 235 200	3 273 200	3 287 200
Tulot	9 400	0	25 300	37 500
Netto	3 077 200	3 235 200	3 247 900	3 249 700

Vastuualueelle kuuluvat

- Heinijärven koulu
- Mahnalan Ympäristökoulu

Talouden toteutuminen

Perusopetuksen itäisen alueen toimintakulut sisältävät koulukohtaisen perusopetuksen järjestämisen kahdella alakoululla. Nettomenot olivat 3 249 743 euroa (toteuma 100,1 %) ja ne ylittivät talousarvion 1 802 eurolla.

Suurin talousarvion varaus oli henkilöstökulu (toteuma 2 011 117 euroa, toteuma 98 %) ja toimisto- ja koulutarvikkeet sekä kirjallisuus eli oppimateriaalit. Henkilöstökuluja varten tarvittiin muutostalousarviota vuoden aikana, koska muutos erityisopetuksen järjestämisessä vaati lisäystä, muun muassa henkilökohtaisten ohjaajien ja akuuttien tilanteiden ohjaajien tarve erityisluokissa.

Tulot (37 475 euroa) koostuivat pääasiassa kotikuntakorvauksista, avustuksista ja tilojen vuokratuloista. Toimintatuotot toteutuivat 148,1 %.

Toiminta

Perusopetuksen itäisellä alueella aloitti vuoden 2018 jälkeen ensimmäistä kertaa 17 perusopetusryhmää 18 opetusryhmän sijaan. Toisaalta erityisluokkia toimi yksi enemmän eli kaksi ryhmää. Huolimatta oppilasmäärän vaihteellisesta laskusta erityisluokkien ja erityisopettajien tarve näyttää kasvavan.

Perusopetuksen opetussuunnitelma päivitettiin 1.8.2025 alkaen Opetushallituksen ohjeiden mukaisesti. Päivitykset koskivat oppimisen tuen lainsäädännöllisiä muutoksia, joilla oli vaikutusta myös opetussuunnitelman arviointiosion päivittämiseen. Myös perusopetuksen lääkehoitosuunnitelman laatiminen yhdessä Pirhan kanssa tuli aiheelliseksi.

Yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa perusopetuksen alakoulut aloittivat Huomaa hyvä! -projektin oppilaiden osallistamiseksi ja positiivisen pedagogiikan vahvistamiseksi. Toiminnassa painottui myös kiusaamisen ehkäisy.

Itäisellä alueella käynnistettiin suunnitelmallinen yhteistyö alueen koulujen kesken. Tästä esimerkkinä toteutettiin Tiina ja Antti Herlinin säätiön avustuksella molempien koulujen kuudesluokkalaisten ryhmäyttämisen retkeilemällä Ritajärven luonnonsuojelualueella silmällä pitäen yläkoululle siirtymisen vaihetta.

Oppimisen tuki

Tilastokeskuksen tietojen mukaan yhä useampi peruskoulun oppilas sai tehostettua tai erityistä tukea. (27 % vuonna 2023, 29 % vuonna 2024, 24 % vuonna 2025). Oppimisen tukea koskeva laki uudistui 1.8.2025 tuoden muutoksia opetuksen järjestämiseen sekä tuen termistöön.

Suurin osa Hämeenkyrön erityisluokista tarjoaa erityisopetusta myös yleisopetuksen luokkien oppilaille yksittäisissä oppiaineissa tuen tarpeen mukaan sekä osa- että kokoaikaisesti.

Erityisluokkien luokkatasot vaihtelevat vuosittain tarpeen mukaan.

Luokkamuotoinen erityisopetus ja osa-aikainen erityisopetus:

Mahnalan Ympäristökoulu

erityisluokka 4.lk jaettu kahteen ryhmään

erityisluokka 3.–6.lk

osa-aikainen erityisopetus

Heinijärven koulu

osa-aikainen erityisopetus

Itäisellä alueella on tarve perustaa kolmas erityisluokka Mahnalan Ympäristökoululle.

Opiskeluhoolto

Oppilashuollon toiminnasta vastasi hyvinvointialue. Toimintaa on edelleen osaksi vaikeuttanut henkilökunnan vaihtuvuus sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen rekrytoinnin haasteet ja yhteistoimintaneuvottelut. Tämä on näkynyt erityisesti koulupsykologin ja koululääkärin palveluissa. Kuraattori- ja terveydenhoitajan palvelut ovat vakiintuneet. Psykiatrisen sairaanhoitajan palvelut eivät ole edelleenkään alakoulujen käytettävissä, vaikka tarve on ilmeinen. Ylöjärvellä sijaitsevat MiePä-palvelut ovat osittain korvanneet tätä tarvetta.

Lastenparlamentin toiminta ja varhaisnuoriso-ohjaajan vetämät elämäntaitotunnit kerran kuukaudessa kaikille 5.–6.-luokkalaisille sekä mediakasvatustunnit kaikille 1.-, 3.-, 5.-, ja 6.-luokkalaisille ovat olleet erinomaista panostusta peruskoululaisiin. Varhaisnuoriso-ohjaaja on pitänyt myös yhdessä kuraattorien kanssa sosiaalisiiin taitoihin keskittyviä yksittäisiä tunteja tai tuntisarjoja. Toiminnan loppuminen vuoden loppuun mennessä vaatii uudelleenjärjestelyä, jotta toiminta voisi toteutua edelleen yhtä vahvana ja hyvinvointia lisäävänä, nyt perusopetuksen omana toimintana.

Perusopetuksen keskustan alue rehtori Timo Mäkelä

euroa	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025
Menot	4 670 000	4 593 700	4 700 700	4 745 600
Tulot	55 900	0	25 400	111 500
Netto	4 614 100	4 593 700	2 675 300	4 634 100

Vastuualueelle kuuluvat

- Kirkonkylän koulu
- Kyröskosken koulu

Talouden toteutuminen

Perusopetuksen keskustan alueen toimintakulut sisältävät koulukohtaisen perusopetuksen järjestämisen kahdella alakoululla. Nettomenot olivat 4 634 116 euroa (toteuma 99,1 %) ja ne alittivat talousarvion 41 142 eurolla.

Suurin talousarvion varaus oli henkilöstökulut (toteuma 3 133 076 euroa, toteuma 97,7 %) ja toimisto- ja koulutarvikkeet sekä kirjallisuus eli oppimateriaalit. Kolmannessa muutostalousarviossa lisättiin henkilöstökuluja erityisopetuksen järjestämiseen perusopetuslain muutoksen vuoksi.

Tulot (111 477 euroa) koostuivat pääasiassa kotikuntakorvauksista (jaettu 2025 alkaen koulujen kustannuspaikoille), avustuksista ja tilojen vuokratuloista. Lisäksi ulkokuntalaisten oppilaiden kotikuntakorvauksien ylittävät menot laskutettiin kotikunnilta (tulo keskustan alueella 71 658 euroa). Toimintatuotot toteutuivat 438,8 %.

Oppimisen tuki

Tilastokeskuksen tietojen mukaan yhä useampi peruskoulun oppilas sai tehostettua tai erityistä tukea. (27 % vuonna 2023, 29 % vuonna 2024, 24 % vuonna 2025). Oppimisen tukea koskeva laki uudistui 1.8.2025 tuoden muutoksia opetuksen järjestämiseen sekä tuen termistöön.

Suurin osa Hämeenkyrön erityisluokista tarjoaa erityisopetusta myös yleisopetuksen luokkien oppilaille yksittäisissä oppiaineissa tuen tarpeen mukaan sekä osittain kokoaikaisesti.

Erityisluokkien luokkatasot vaihtelevat vuosittain tarpeen mukaan.

Luokkamuotoinen erityisopetus ja osa-aikainen erityisopetus:

Kirkonkylän koulu

Osa-aikainen erityisopetus

Pro-luokka: luokka tarjoaa toiminta-alueittaista opetusta

1-2C erityisluokka

4-5C erityisluokka

Kyröskosken koulu

Erityisluokka 2. lk.

Erityisluokka 3.–4. lk.

Erityisluokka 4.–6. lk.

Erityisopettajan antama osa-aikainen opetus (ent. laaja-alainen)

Elokuussa 2025 keskustan alueelle, Kyröskosken koululle, perustettiin uusi kaikkia Hämeenkyrön kouluja palveleva erityisluokka pienimmille oppilaille. Erityisluokka ei kuitenkaan toteutunut suunnitelman mukaisesti, sillä sinne ei ole saatu työsuhteeseen suunniteltua psykiatrista hoitajaa.

Opiskeluhoolto

Yhteistyömuodot koulujen ja Pirhan välillä ovat selkiytyneet siltä osin, että Pirhan henkilöstön vaihtuvuus ei ole enää niin suurta kuin hyvinvointialueen alkaessa. Yhteistyö myös näiden sote-ihmisten, jotka toimivat konkreettisessa opiskeluhooltotyössä, on parantunut. Alakouluilla on tarve psykiatriselle sairaanhoitajapalvelulle, mutta sitä ei ole saatavilla. Se on selkeä heikennys siihen aikaan, kun kunta tuotti nämä palvelut itse. Tämän psykiatrisen sairaanhoitajapalveluiden saaminen myös Hämeenkyrön alakoulujen oppilaiden käyttöön on tärkeä kehittämiskohde.

Perusopetuksen yläkoulu

rehtori Merja Heinäaho

euroa	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025
Menot	3 889 200	3 947 700	4 056 900	4 174 100
Tulot	26 800	0	147 000	189 900
Netto	3 862 400	3 947 700	3 909 900	3 984 200

Talouden toteutuminen

Perusopetuksen yläkoulun nettomenot olivat 3 992 322 euroa (toteuma 102,1 %) ja ylittivät talousarvion 82 393 eurolla.

Suurimmat talousarvion varaukset olivat henkilöstökulut (ylitys 10 320 euroa). ICT-menojen tilikohdat sekä koneiden ja laitteiden vuokrat, jotka sisältävät leasinglaitteiden kuukausittaiset kulut, ylittivät 61 618 euroa. Tuloista suurin osuus on kotikuntakorvaukset 146 684 euroa.

Toimintatuotot 189 897 euroa toteutui 129,2 %, ylitys 42 192 euroa. Ulkokuntalaisten oppilaiden kotikuntakorvauksien ylittävistä menoista laskutettiin 38 854 euroa.

Toiminta

Perusopetuksen opetussuunnitelma päivitettiin 1.8. alkaen Opetushallituksen ohjeiden mukaisesti. Päivitykset koskivat tuen uudistusta.

Erityistason lastensuojeluyksiköistä Attendo Vilposta, Kuntolasta ja Villa Juniorista on oppilaita yläkoulussa.

Oppimisen tuki

Tilastokeskuksen tietojen mukaan yhä useampi peruskoulun oppilas sai tehostettua tai erityistä tukea. (27 % vuonna 2023, 29 % vuonna 2024, 24 % vuonna 2025). Oppimisen tukea koskeva laki uudistui 1.8.2025 tuoden muutoksia opetuksen järjestämiseen sekä tuen termistöön.

Suurin osa Hämeenkyrön erityisluokista tarjoaa erityisopetusta myös yleisopetuksen luokkien oppilaille yksittäisissä oppiaineissa tuen tarpeen mukaan sekä osa- että kokoaikaisesti.

Pienryhmät / luokkamuotoinen erityisopetus ja osa-aikainen erityisopetus:

Yhteiskoulu

Jopo (9lk)

Pro-luokka (7-9lk)

Opetus Kuntolassa

Yleinen erityisopetus (mm. ryhmäkohtainen tuki)

Erityisluokat (3kpl)

1.8.2025 alkaen tuki muuttui ja oppilaskohtaisessa tuessa yläkoulussa on n. 11 %

Joustava perusopetus (JOPO) on suunnattu opiskelijoille, joita toiminnallinen opiskelu motivoi. Jopo-luokan tavoitteena on vahvistaa kokonaisvaltaisesti oppilaan opiskelumotivaatiota ja elämäntaitoja. JOPO toimii Oikopolulla Nuorisotalo Prikan tiloissa.

Vaativaa monialaista tukea tarvitsevien oppilaiden luokka (Pro-luokka) on toiminut yläkoululla. Osa oppilaista opiskelee toiminta-alueittain.

Erytisluokkien profiili vaihtelee tarpeen mukaan. Erytisluokissa opetetaan kokoaikaisten oppilaiden lisäksi myös tietyissä oppiaineissa rajattua oppimäärää opiskelevat oppilaat.

Opiskeluhoito

Oppilashuollon toiminnasta vastasi hyvinvointialue. Toimintaa on osaksi vaikeuttanut henkilökunnan vaihtuvuus sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen rekrytoinnin haasteet ja yhteistoimintaneuvottelut.

Yläkoulun opiskeluhoitoon työntekijöinä ovat koulupsykologi, kuraattori sekä koulunuorisotyöntekijä. Koulupsykologin mielenterveyttä tukevia palveluita on ollut tarjolla pääasiassa vain yläkoulun oppilaille. Koulukuraattorin vastaanottopisteet sijaitsevat väliaikaisesti Kirkonkylän koululla.

Koulunuorisotyöntekijä työskenteli Yhteiskoululla ja lukiossa kevätkauden ja syksyksi saatiin samansisältöinen uusi hanke, joka jatkuu kevätkauden 2026. Koulunuorisotyöntekijä on lunastanut paikansa koulun arjessa ja tavoittaa sellaisetkin nuoret, jotka eivät ole mukana nuorisopalveluiden toiminnoissa.

Nuorisotyöryhmä on Hämeenkyrön moniammatillinen verkosto, johon kuuluvat nuoriso-ohjaajat, starttivalmentajat, etsivät nuorisotyöntekijät, koulukuraattorit, kouluterveydenhoitajat, seurakunnan nuorisotyönohjaajat ja edustajat Saskysta. Nuorisotyöryhmä jakaa tietoa ja tarttuu nopeasti Hämeenkyrössä esiin nouseviin nuoria koskeviin ilmiöihin järjestäen erilaisia tapauksia ja tempauksia.

Lukiokoulutus

rehtori Merja Heinäaho

euroa	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025
Menot	1 143 500	1 095 900	1 091 800	1 177 100
Tulot	2 800	0	0	8 100
Netto	1 140 800	1 095 900	1 091 800	1 169 000

Talouden toteutuminen

Lukion nettomenot ylittivät talousarvion 77 047 eurolla (107,1 %). Henkilöstökulut ylittyivät 50 581 eurolla (106,7 %). Ict-kulut (ulkoiset ja sisäiset sekä laitteiden leasingkulut) ylittyivät 14 080 eurolla. Oppimateriaalivaraus ylittyi 39 125 eurolla.

Toiminta

F.E Sillanpään lukio on yleislukio, joka antaa opiskeluvalmiuksia korkeakouluopintoihin, ylioppilas-pohjaisiin ammatillisiin opintoihin sekä läpi elämän jatkuvaan oppimiseen. F.E Sillanpään lukiolla on yleissivistävä tehtävä. Opintotarjonta pyritään pitämään mahdollisimman monipuolisena.

Kantavana teemana oli edelleen hyvinvointi. Hyvinvointityö on säännöllistä ja suunnitelmallista lukion opiskeluhoitotyöryhmän koordinoimaa toimintaa. Lukiossa panostetaan moniammatillisesti yhteisöllisyyteen erilaisilla pienillä tapahtumilla.

Fysiikan opiskelijoilla oli mahdollisuus käydä tekemässä työkursseja Tampereen teknillisessä yliopistossa. Kemian opiskelijat käyvät tutustumassa eri yritysten laboratoriotyöskentelyyn. Teemaopintojen Työpolku -kurssiin sisältyvä yrittäjäysvalmennus tehdään yhteistyössä TAMK:n Proakatemia ja Hämeenkyrön ja Ikaalisten yrittäjien kanssa. Kansainvälisyysopintojaksolla tehtiin opintomatka Pariisiin Thomas Mann-collegeen ja Vocational High School Nicolas Louis Vaqueliiniin.

Lukion opiskelijatutorit toimivat yhteistyössä opinto-ohjaajien ja ryhmänohjaajien kanssa. Tutorit ovat olleet aktiivisesti mukana uusien opiskelijoiden ryhmäytymisessä, lukion käytänteisiin opastamisessa, opintojaksovalinnoissa sekä lukion kulttuuriin perehdyttämisessä. Tutorit ovat osallistuneet aktiivisesti myös lukion markkinointiin Hämeenkyrön, Sastamalan ja Viljakkalan 9. -luokkalaisille.

Lukio toimii samassa koulurakennuksessa Yhteiskoulun kanssa. Lukio on kaksisarjainen. Lukion aloitaneista opiskelijoista 28 tuli Yhteiskoulusta, 1 Ikaalisista, 1 Nokialta, 1 Pirkkalasta, 4 Tampereelta, 2 Sastamalasta ja 12 Ylöjärveltä. Lukiossa opiskeli myös espanjalainen vaihto-opiskelija Emma Soler Roig koko lukuvuoden ajan.

Lukiossa on yhteinen rehtori perusopetuksen kanssa. Vararehtori on lukion oma. Lehtoreita on 6, peruskoulun kanssa yhteisiä lehtoreita 11, tuntiopettajia 2.

Lukion opiskelijamäärät ja opiskelijakohtaiset nettomenot

Opiskelijoita 20.9.		Menot euroa/ opiskelija	
2024	2025	2024	2025
101	115	11 295 e	10 162 e
Erotus	+ 14	Erotus	1 133 e

Hankkeet

Lukio on mukana Tampereen yliopiston kasvatustieteen ja kulttuurin tiedekunnan Critical –hankkeessa, jossa tutkitaan ja pyritään tukemaan nuorten kriittistä lukutaitoa. Hankkeesta ei ole kuluja.

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapäällikkö Mika Koskela 1.1. - 6.8.2025

Vs. vapaa-aikapäällikkö Liisa Neronen 7.8. - 31.8.2025

Vt. vapaa-aikapäällikkö Minna Al-Taeshi 1.9. – 31.12.2025

euroa	TP 2024	TA 2025	MTA 2025	TP 2025
Menot	2 031 000	2 019 600	1 881 300	1 880 500
Tulot	205 200	152 500	159 000	203 200
Netto	1 825 800	1 867 100	1 722 300	1 677 400

Talouden toteutuminen

Vapaa-aikapalveluiden nettomenojen toteumaprosentti oli 97,4 %. Talousarvio alittui 44 958 eurolla. Toimintatuotot ylittyivät 44 157 eurolla (127,8 %). Hankkeista maksettiin henkilöstömenoja 74 747 euroa.

Toiminta

Hyvinvointijaosto vastaa vapaa-aikapalvelujen (kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut) järjestämisestä, kehittämisestä ja arvioinnista. Hyvinvointijaosto koordinoi hyvinvointityön toteuttamista ja seuraa HYTE-kerroinmittareita kaikilla palvelualueilla. Uusi hyvinvointijaosto aloitti toimikautensa lokakuun kokouksessa. Jaosto kokoontui vuoden 2025 aikana kuusi kertaa ja käsitteli 66 pykälää.

Vapaa-aikapäällikkö Mika Koskela irtisanoutui 6.8.2025 alkaen. Tehtävää hoidettiin sijaisjärjestelyillä vuoden loppuun ja liikuntakoordinaattorin virka päätettiin jättää täyttämättä. Sivistyslautakunta valitsi 19.11.2025 § 112 kulttuuri- ja kirjastopäällikön vapaa-aikapäälliköksi 1.1.2026 alkaen.

Osana Hämeenkyrön kunnan yhteistoimintaneuvotteluja vapaa-aikapalveluilta irtisanottiin 1 htv nuorisopalveluilta, 1 htv liikuntapalveluilta ja 1 htv kulttuuripalveluilta. Irtisanottujen irtisanomisaika päättyy kevään 2026 aikana, joten irtisanomisten vaikutukset eivät näkyneet vielä vuoden 2025 aikana vapaa-aikapalveluiden toiminnassa.

Vapaa-aikapalvelut pitää sisäistä yhteistyötä oman toimintansa voimavarana ja se näkyy vuosittain esimerkiksi Harry Potter –tapahtuman järjestämisessä yhteistyössä koulun kanssa. Tänä vuonna kävijämäärä tuplaantui edellisestä vuodesta 600 kävijään.

Vapaa-aikapalvelujen käyttötaloudesta jaettiin toiminta- ja kohdeavustuksia 114 263 eurolla. Jäähalliyhtiölle avustusta myönnettiin 80 000 euroa Hyvinvointijaoston 17.1.2024 § 6 päättämän jäähallisopimuksen perusteella.

Hyvinvointijaosto jakoi toukokuun kokouksessa kohdeavustuksia 10 000 eurolla yhdelletoista kulttuuritoimijalle. Jaoston päättämistä avustuksista kaksi siirrettiin avustuksen saajan pyynnöstä seuraavalle vuodelle. Toiminta-avustuksia jaettiin 19 000 euroa seitsemälle urheiluseuralle. Nuorisoyhdistysten toiminta-avustusta jaettiin 5 000 euroa nuorisoavustusten ainoalle hakijalle.

Alle 500 euron kohdeavustuksia haki 13 toimijaa, joista kahdeksalle myönnettiin avustus viranhaltijapäätöksellä. Kylien jääkaukaloiden hoitoon jaettiin kolme 500 euron avustusta.

Kansalaisopiston toiminnan järjestää Sastamalan koulutuskuntayhtymä Saskyn Petäjä-opisto. Hämeenkyrössä toteutui 4 293 tuntia vuonna 2025. Hämeenkyrö maksoi kuntaosuutta ennakkona 150 000 euroa ja sai koulutuskuntayhtymän tilinpäätöksen valmistuttua palautusta 22 000 euroa. Pirkanmaan musiikkiopistolta ostettiin palveluita 43 920 eurolla, jolla järjestettiin opetus noin 44 oppilaalle.

Kirjastopalvelut

Kirjaston perustamisesta tuli täyteen 175-vuotta ja juhluvuoden kunniaksi Sastamalan kirjastoauto vieraili Hämeenkyrön kylillä ja kirjastolle suunniteltiin oma logo. Kirjastolla järjestettiin Aluehallintoviraston Tekijät tutuksi –hankeavustuksella kirjailijavierailijoita ja suuren suosion saavutti muun muassa Maxim Federov vierailu yli 200 kävijällä. Kirjaston lainaajien ja suomalaisten kirjojen lainausmäärä kasvoi.

Hämeenkyrön kirjasto toimi PIKI-ohjausryhmän puheenjohtajana vuoden 2025 loppuun. Kirjastoon työstettiin omatoimikirjastoa, joka avataan keväällä 2026. Kirjasto otti käyttöön Kirjan kiertorata -kierrätyslaatikon, joka on lyhyessä ajassa täyttynyt käytetyistä kirjoista. Kirjastossa suosioon on nousut palapelien kokoaminen ja vuonna 2025 palapelejä koottiin 29 eli yhteensä 27 000 palaa.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelut oli mukana muun muassa järjestämässä 50. Hämeen Kevätsoittoa Monitoimikeskus Siltaan, osallistavan budjetin Soiva Tori -kesäkonserttia, LandeFest ja Myllykolu Eää! -tapahtumaa. Hämeenkyrön kulttuuripalvelut solmi yhteistyösopimuksen 20 muun Pirkanmaan kunnan kanssa vuosille 2025 – 2029 kulttuuripalveluiden kehittämiseksi jatkona Operaatio Pirkanmaa -hankkeelle. Osana Operaatio Pirkanmaata Hämeenkyrön kulttuuripalvelut järjesti yhteistyössä Nokian kaupungin, Swäg ry:n, Siirtymä-kollektiivin ja Pinsiö-Seuran kanssa Unordinary Series Up and Under –elektronisen musiikin ja valotaiteen ulkoilmatapahtuman Yltä ja Alta -maataideteokselle, jossa oli yli 1 000 kävijää.

Kulttuuripalvelut tarjosi päiväkotinäytöksen Monitoimikeskus Siltaan Tanssiteatteri MD:n esityksen Tanssiva Muumilaakso, Muumien 80-vuotisjuhlavuoden kunniaksi.

Osana Hämeenkyrön talouden vakauttamista museoille ei palkattu kesäoppaita vaan kotiseutumuseota piti auki kulttuuripalveluiden henkilökunta. Hämeenkyrön kotiseutumuseo oli vähemmän auki kuin aikaisempina vuosina ja siitä huolimatta kävijöitä oli 648. Myllykolu oli auki ainoastaan teatterinäytösten yhteydessä ja LandeFest viikonloppuna. Ahlforsin Asevertaan museotoiminnalle tuli täyteen kymmenen vuotta ja museolla oli noin 250 kävijää.

Nuorisopalvelut

Nuorisotalo Prikassa avointa nuorisotilatoimintaa järjestettiin 135 päivänä ja kävijöitä oli yhteensä 3198 nuorta. Mahnalan kylänuokkari oli auki 18 päivänä ja kävijöitä yhteensä 244 henkilöä. Mahnalan kylänuokkari oli suurimman osan syyskaudesta kiinni ohjaajaresurssin puuttumisen vuoksi. Liikkuvan nuorisotyön auto Klaara vuokrattiin ajalle 3.3 - 31.12.2025. Klaara tavoitti etenkin sellaisia nuoria, jotka eivät osallistu aktiivisesti muuhun nuorisopalveluiden toimintaan. Lisäksi autoa käytettiin paljon nuorisopalveluiden tapahtumissa, tempauksissa ja yläkoulun Klaara-välitunneilla. Myös starttivalmennus käytti autoa toiminnassaan.

Nuorisovaltuustolta pyydettiin hyvin kannanottoja kunnan eri palvelualueilta. Nuva matkusti Belgiaan tutustumaan paikalliseen osallisuustoimintaan ja Euroopan Parlamenttiin. Nuorisovaltuuston edustajat osallistuivat valtuuston, lautakuntien, alueellisen nuorisovaltuuston ja kunnan työryhmien kokouksiin ja loppuvuodesta saivat Kunnanhallituksen nimeämän edustajan kokouksiinsa. Nuva oli jälleen mukana Vaikuta! -päivässä, jakoi Hyvä tyyppi -stipendit ja järjesti esimerkiksi kuplajalkapallokokeilun nuorille.

Lasten Parlamentissa esikoulu- ja alakouluikäiset lapset pääsivät itse harjoittelemaan vaikuttamista oman arkensa ja elinympäristönsä kautta. Paikallisissa kokouksissa tutustuttiin vaikuttamisen ja päätöksenteon keinoihin, ja lapset valitsivat arkeen toteutettavaksi vaikuttamisprojektin. Suurkokouksissa eri alueiden edustajat koottiin ikäryhmittäin yhteen pohtimaan hämeenkyröläisten lasten hyvinvointia laajaa hyvinvointisuunnitelmaa varten. Lasten parlamentti piti 20 paikallista kokousta (eskarit

ja alakoulut) sekä 2 suuryokokousta (E-2.lk ja 3.–6.lk). Syksyllä Lasten Parlamentti ei käynnistynyt työntekijäresurssin puuttumisen ja yhteistoimintaneuvotteluissa tehdyn työntekijävähennyksen vuoksi. Myös elämäntaitotunnit päättyivät loppuvuoteen työntekijävähennyksen vuoksi.

Varhaisen puuttumisen yksilötyömalli Omin Jaloin-toiminta vakinaistui. Tavoitteena on lisätä toimintaan osallistuvan nuoren tietoisuutta omista voimavaroistaan sekä ohjata nuorta ymmärtämään omien valintojen vaikutukset. Nuorisopalvelut kehittävät Hämeenkyrön tarpeisiin sopivampaa yksilötyömallia Kipinää, joka on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2026 aikana.

Koulunuorisotyöntekijä työskenteli Yhteiskoululla ja lukiossa koko vuoden kahdessa eri kehittämissankkeessa. Syksyllä alkaneen hankkeen tavoitteet ovat perustyön lisäksi yhteisöllisyyden lisääminen sekä sellaisen koulukulttuurin luominen, jossa oppilaat itse osallistuvat toiminnan toteutukseen. Tämän lisäksi hankkeessa keskitytään tukea tarvitsevien oppilaiden vahvistamiseen ja ennaltaehkäisevän tuen saatavuuteen

Nuorisopalvelut järjestivät erilaisia retkiä, tapahtumia ja teemapäiviä pitkin vuotta sekä panosti näkyyteen sosiaalisessa mediassa etenkin nuorille.

Liikuntapalvelut

Vuoden 2025 aikana liikuntapalvelut tuottivat monipuolista toimintaa ja liikuntaryhmiä kaikki ikäryhmit huomioiden. Ohjausmäärät pysyivät samana verraten vuoteen 2024 eli 20 viikkotuntia. Viikkotuntien lisäksi liikunnanohjaajat osallistuivat tapahtumien järjestämiseen. Liikuntapalvelut olivat mukana muun muassa Asta-messuilla, Vaikuta!-päivässä, nuorten laskettureissulla ja Harrastepäivässä. Tämän lisäksi liikunnanohjaajat tuottivat keväällä ja syksyllä Pysytään pystyssä-kurssit kaatumisvaarassa oleville ikääntyville. Loma-aikoina (syys- ja talviloma) järjestettiin perheille ja lapsille kohdennettua toimintaa sisäliikuntatiloissa. Kesän aikana järjestettiin maksutonta puistojumppaa ja alakouluikäisille lapsille rantauimakoulut. Eintapaohjauksen asiakas määrä vuonna 2025 oli 19 asiakasta. Liikkuva koulu ja Move!- hanke tuli päätökseen 30.6.2025 loistavin tuloksin.

Kyröskosken urheilualueen huoltorakennus valmistui keväällä 2025 ja avajaisia vietettiin 24.5.2025. Avajaisissa Kyröskosken urheilualue sai nimekseen Paavo Yrjölän Urheilupuisto kunnanvaltuuston 17.5.2021 § 120 päätöksen mukaisesti. Pappilan metsän frisbeegolfradan uudistuksen valmistuivat ja Sasin päiväkodin laavu valmistui.

Liikuntapalvelut myivät jäähallin jään jäädyttämistä aamusta 1–2 tunnin työosuudella ja illasta 4 tunnin työosuudella. Tehtäviä hoitivat kaksi liikuntapaikkahoitajaa. Viikonloppuna ulkojaiden jäädytys ja auraus ostettiin jäähalliyhtiöltä. Kesän 2025 aikana liikuntapalveluilla oli yhteensä 12 nuorta kesätyöntekijää, 8 kentällä ja 4 uimakoulussa.

Vapaa-aikapalveluissa työskenteli vuoden 2025 joulukuussa 13 vakituista työntekijää ja 4 määräaikaista työntekijää (nuorisotilavalvojat, hanketyöntekijät, työllistetyt).

Hankkeet

Hankkeen nimi	Rahoittaja	Avustus	Omarahoitus- osuus	Käyttöaika
Kulttuuripalvelut: Operaatio Pirkanmaa. 20 Pirkanmaan kunnan yhteistyösopimus	Tampereen kaupunki	2 600	4 103 e	2025-2029
Liikuntapalvelut: Liikkuva koulu ja Move!	Aluehallinto- virasto	18 500	12 333	30.6.2025
Nuorisopalvelut: Oppilaat osallisiksi- koulunuorisotyön kehittämishanke	Aluehallinto- virasto	35 000	3 888	4.8.2025 – 31.7.2026
Nuorisopalvelut: Yhteistyöllä Yhteisöksi (koulunuorisotyö jatkuu)	Aluehallinto- virasto	30 000	3 333	1.8.2024 – 28.6.2026
Kirjastopalvelut: Lukumiitti (palveluiden kehittäminen nuorille)	Aluehallinto- virasto	8 000	2 000	31.12.2025
Kirjastopalvelut: Tekijät tutuiksi (kirjailijavierailuja)	Aluehallinto- virasto	10 000	2 500	31.5.2026
Kirjastopalvelut: Omatoimikirjasto	Aluehallinto- virasto	20 000	4 000	31.12.2026